

Barneombudets innspill til Familie- og kulturkomiteen - Prop. 84 L (2019–2020)

Endringer i barnevernloven (samtaleprosess, årlig tilstandsrapportering mv.)

Barneombudets anbefaling

- Kapittel 3: Barneombudet mener det er bra at aldersgrensen for ettervern nå økes. Innholdet må imidlertid forbedres.
- Kapittel 4: Det er viktig at vurderingene av om samtaleprosess er en egnet behandlingsform, og de konkrete avgjørelsene i samtaleprosessen, treffes til barnas beste. Det er også viktig at barnas rett til medvirkning sikres.
- Kapittel 6: Det må stilles tydeligere krav til hva den årlige tilstandsrapporten skal inneholde. Komiteen bes vurdere behovet for en forskriftshjemmel.

Kapittel 3 – Utvidet aldersgrense for rett til ettervern

Barneombudet er positive til at aldersgrensen for ettervern økes fra 23 til 25 år. Vi er glade for at dette endelig blir fastsatt.

Det er imidlertid viktig at også innholdet av ettervernet nå styrkes og bedres. Som blant annet Landsforeningen for barnevernsbarn har påpekt, er det flere utfordringer og problemstillinger knyttet til ettervern, utover aldersgrensene. Det er viktig at det gjøres et grundig arbeid på hvordan man kan bedre og styrke innholdet i ettervern fremover. Barneombudet ser frem til å delta i dette arbeidet.

Kapittel 4 – Samtaleprosess i fylkesnemnda

Barneombudet ønsker samtaleprosess i fylkesnemnda velkommen som en permanent ordning. Vi opplever stor positivitet rundt samtaleprosess som behandlingsform. Vi vil presisere viktigheten av at barnets beste alltid må være det grunnleggende hensyn. Dette gjelder både for vurderingene av om samtaleprosess er en egnet behandlingsform, og for de konkrete avgjørelsene i samtaleprosessen. Det er også viktig at barnas rett til medvirkning sikres i alle stadier av prosessen.

Kapittel 6 – Årlig tilstandsrapportering

Barneombudet støtter forslaget om et krav i barnevernloven om årlig tilstandsrapportering til kommunestyret, men mener forslaget i Prop. 84 L (2019–2020) må forbedres. Det må etter Barneombudets syn stilles krav om at barnevernleder er med å utferdige rapporten, og det må stilles tydeligere krav til innholdet i tilstandsrapporten

Av prop. 84 L punkt 6.4 fremgår at den årlige redegjørelsen til kommunestyret om tilstanden i barneverntjenesten skal fremlegges av kommunedirektøren. Det bør etter vårt syn presiseres at barnevernleder skal ha en sentral rolle i utarbeidelsen av tilstandsrapporten.

I punkt 6.4 fremgår at «Tilstandsrapporten er ment å gi kommunestyret innsikt i barneverntjenesten og hvilke problemstillinger barneverntjenesten møter i sitt arbeid. Tilstandsrapporten bør blant annet omfatte forhold som kapasitet og kompetanse i barneverntjenesten, ressursbruk og samarbeid med andre velferdstjenester, samt informasjon om hvordan barneverntjenesten arbeider for å ivareta barn og familiers medvirkning og familienes erfaringer i møte med barneverntjenesten». Dette er etter Barneombudets syn gode utgangspunkter. Det er likevel et stort behov for ytterligere presisering av hva rapporten faktisk skal inneholde.

Barne- ungdoms og familiedirektoratet (Bufdir) har utarbeidet en veileder for utarbeidelse av tilstandsrapport.¹ Veilederen er etter Barneombudets syn ikke tydelig og presis nok slik den står i dag. Veilederen setter etter vårt syn ikke klare nok krav til hva en tilstandsrapport skal inneholde, og overlater for mye til kommunenes eget skjønn. Barneombudet mener at komiteen nå må sende et tydelig signal til Barne- og familiedepartementet (BFD) og Bufdir om at en slik veileder må være tilstrekkelig presis og tydelig. Det må sikres at tilstandsrapporten gir kommunestyret mulighet til å foreta reelle vurderinger av situasjonen i barneverntjenesten. Vi vil peke på at det er særlig viktig å få frem hvordan barneverntjenesten jobber for å foreta gode vurderinger av barnets beste i sakene, og hvordan barn og familienes medvirkning ivaretas.

Etter Barneombudets syn ville det vært hensiktsmessig med en forskriftshjemmel i tilknytning til den nye bestemmelsen om tilstandsrapportering i barnevernloven § 2-1 åttende ledd. Gjennom en forskrift vil BFD ha mulighet til å gi rettslig bindende føringer om hva en tilstandsrapport skal inneholde. En slik forskrift vil derfor være egnet til å skape tydelig og ensartet praksis på en helt annen måte enn en veileder. Barneombudet ber derfor komiteen om å vurdere et forslag om forskriftshjemmel i bestemmelsen om tilstandsrapportering til kommunestyret i sin innstilling.

Ta gjerne kontakt for mer informasjon:

Seniorrådgiver Mathias Lia Nordmoen mathias@barneombudet.no

¹ https://bufdir.no/Barnevern/Fagstotte/tilstandsrapportering/veileder_for_utarbeidelse_av_tilstandsrapport/